Ceza Bölümü 2007/20 E., 2007/20 K.

- **OLUMSUZ GÖREV UYUŞMAZLIĞI**

- 353 S. ASKERİ MAHKEMELER KURULUŞU VE YARGILAMA USULÜ K... [Madde 9]
- 353 S. ASKERİ MAHKEMELER KURULUŞU VE YARGILAMA USULÜ K... [Madde 11]
- 353 S. ASKERİ MAHKEMELER KURULUŞU VE YARGILAMA USULÜ K... [Madde 14]
- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 14]

"İçtihat Metni"

O L A Y: Sivil kişi sanıklar Ali Demir ile Fikret Kaya'nın, 1.6.2004 günü saat 02:00 sıralarında, alkollü vaziyette Yerköy Kapalı Cezaevinin önündeki caddede yüksek sesle bağırarak dolaştıkları sırada, Cezaevinin dış güvenlik nöbetini tutmakta olan yakınan J.Erler Oktay Zenger ile Şevket Özay'ın, sanıkları cezaevinin yakınından uzaklaşmaları ve sessiz olmaları yolunda ikaz etmesi üzerine, yakınanlara sövdükleri, yakındaki polis noktasından gelip sanıkları uzaklaştıran polis memurlarının gitmesinden sonra sanıkların tekrar gelerek her üç yakınana sövdükleri, böylece, görevli memura müteselsilen hakaret ve saldırgan sarhoşluk suçlarını işledikleri ileri sürülerek, eylemlerine uyan Türk Ceza Kanunu'nun 266/1, 80, 572/1. maddeleri uyarınca cezalandırılmaları istemiyle Yerköy Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 3.6.2004 gün ve E:2004/200, K:2004/122 sayılı iddianamesiyle kamu davası açılmıştır.

YERKÖY ASLİYE CEZA MAHKEMESİ:3.2.2005 gün E:2004/157, K:2005/42 sayıyla; sanıkların nöbet tutan jandarma erlerine hakaret ettikleri ileri sürüldüğünden Askeri Ceza Kanunu'nun 106 ve Ek.6. maddeleri uyarınca yargılama görevinin askeri yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, temyiz edilmeyen karar kesinleşerek, dava dosyası, Jandarma Genel Komutanlığı Askeri Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI ASKERİ MAHKEMESİ: 30.12.2005 gün ve E:2005/1063, K:2005/561 sayıyla; sanıklara yüklenen eylemin, jandarma erlerine jandarmanın mülki görevlerinden olan cezaevi dış nöbetini tuttukları sırada işlendiği ileri sürüldüğüne göre, sanıkları yargılama görevinin adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, kararın temyiz edilmeyerek kesinleşmesi üzerine, dava dosyası, Jandarma Genel Komutanlığı Askeri Savcılığı'nca, Mahkememize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümünün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler; Hamdi Yaver AKTAN, Mehmet YALÇIN, Nuri YILMAZ, Tamer KORKMAZ, Erdoğan GENEL, Hasan DENGİZ'in, katılımlarıyla yapılan 07.05.2007 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME : Yapılan incelemede, usule ilişkin işlemlerde 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanun'da belirtilen süre ve biçim yönünden bir eksiklik görülmediği, adli ve askeri yargı yerleri arasında Yasa'nın 14. maddesinde öngörüldüğü biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu anlaşıldığından, esasın incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ :Raportör-Hakim G.Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ayla SONGÖR'ün adli yargı, Askeri Yargıtay Başsavcı Yardımcısı Sevilay BATIR'ın davanın çözümünün adli yargı yerinin görev alanına girdiğine ilişkin yazılı ve sözlü açıklamaları dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

353 Sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu Ve Yargılama Usulü Kanunu'nun "Askeri Mahkemelerin Görevleri" başlığı altında düzenlenen İkinci Bölümünde yer alan "Genel Görev" başlıklı 9. maddesinde; "Askeri Mahkemeler Kanunlarda aksi yazılı olmadıkça asker kişilerin askeri olan suçları ile bunların asker kişiler aleyhine veya askeri mahallerde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidirler" denilmektedir.

"Askeri suç" ise öğretide ve uygulamada:

a) Unsurları ve cezalarının tamamı Askeri Ceza Kanunu'nda yazılı olan, başka bir anlatımla, Askeri Ceza Kanunu dışında hiçbir ceza yasası ile cezalandırılmayan suçlar,

b) Unsurları kısmen Askeri Ceza Kanunu'nda kısmen diğer ceza yasalarında gösterilen suçlar,

c) Türk Ceza Kanunu'na atıf suretiyle askeri suç haline dönüştürülen suçlar, olmak üzere üç grupta mütalaa edilmektedir.

Sanıkların sivil kişi olmaları nedeniyle, 353 sayılı Yasa'nın asker olmayan (sivil) kişilerin askeri mahkemelerde yargılanma koşullarını belirleyen maddeleri yönünden değerlendirme yapılması gerekmektedir.

353 sayılı Yasa'nın 11. maddesinde "Askeri mahkemeler, asker olmayan kişilerin aşağıda yazılı suçlarına ilişkin davalarına bakarlar.

A) Askeri Ceza Kanununun 55, 56, 57, 58, 59, 63, 64, 81, 93, 94, 95, 100, 101 ve 102nci maddelerinde yazılı suçlar;

B) Birinci askeri yasak bölgeler içinde veya nöbet yerlerinde, karakollarda, kışla ve karargahlarda, askeri kurumlarda, yerleşme ve konaklama amacıyla kullanılan bina ve mahaller içinde askerlere fiilen taarruzda bulunan, söven veya hakaret eden veyahut askerlik görevine ilişkin işleri yapmaya veya yapmamaya zorlamak için şiddet ve tehdide başvuranların Türk Ceza Kanunu'nun bu fiillere ilişkin 188, 190, 191, 254, 255, 256, 257, 258, 260, 266, 267, 268, 269, 271, 271 ve 273 üncü maddelerinde gösterilen suçları;

C) Nöbetçi, devriye, karakol, inzibat, askeri trafik, kolluk veya kurtarma ve yardım görevi yapan askerlere (Umumi emniyet ve asayişi korumaya ilişkin önleyici ve adli zabıta görevlerini ifa ettikleri sırada jandarma, subay, astsubay, erbaş ve erleri hariç) karşı bu görevleri yaptıkları sırada işlenen yukarıdaki (B) fıkrasında yazılı suçlar;"

D) (İptâl: Anayasa Mah. nin 14.2.1978 Tarihli ve E. 1977/130, K. 1978/13 sayılı kararı ile.)

E) Diğer kanunlar ile askeri mahkemelerde yargılamaları öngörülen suçlar" denilerek asker olmayan kişilerin askeri mahkemede yargılanma koşulları belirlenmiş iken;

Adı geçen madde, 5530 sayılı Yasa'nın 3. maddesi ile değiştirilerek, maddede, uluslararası anlaşmalar gereğince yabancı asker kişilerin askeri mahkemede yargılanmalarını gerektiren suçları hakkında soruşturma ve kovuşturma yapılmasının Milli Savunma Bakanının iznine bağlı olacağı düzenlenmiştir.

Öte yandan, 353 sayılı Yasa'nın 14. maddesinin 5530 sayılı Yasa'nın 5. maddesi ile değiştirilen (G) bendinde,1632 sayılı Askeri Ceza Kanununun 55, 56, 57, 58, 59, 63, 64, 75, 78, 80, 81, 93, 94, 95, 100, 101, 102, 124, 125 ve 127nci maddelerinde yazılı suçlara ait davaların; (H) bendinde, ilan olunan harekât bölgesinde, birinci derece askeri yasak bölgeler içinde veya nöbet yerlerinde karakollarda kışla ve karargâhlarda, askeri kurumlarda, yerleşme ve konaklama amacıyla kullanılan bina ve mahaller içinde askerlere karşı işlenen 26.9.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 86, 106, 108, 113, 125 ve 265inci maddelerinde yazılı suçlara ait davaların ve aynı maddeye eklenen (I) bendinde de, nöbet, devriye, karakol, inzibat, askeri trafik, kolluk veya kurtarma ve yardım görevi yapan askerlere karşı bu görevleri yaptıkları sırada işlenen (H) bendinde yazılı suçlara ait davaların, savaş halinde askeri mahkemenin görevleri arasında olduğu belirtilmiştir.

Kaldı ki, olay sırasında, sanıkların, jandarma personeli olan yakınanlara, mülki görevlerinden olan cezaevi dış koruma nöbeti sırasında hakaret ettikleri gözetildiğinde , 353 sayılı Yasa'da yapılan değişiklikten önceki halde dahi, sanıkları yargılama görevinin adli yargı yerine ait olduğu kuşkusuzdur.

Açıklanan nedenlerle, olayda, 5530 sayılı Yasa ile değişik 353 sayılı Yasa'da belirtilen koşulların bulunmaması nedeniyle davanın adli yargı yerinde görülmesi ve Yerköy Asliye Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ: Davanın çözümünde ADLİ YARGI yerinin görevli olduğuna, bu nedenle Yerköy Asliye Ceza Mahkemesi'nin 3.2.2005 gün ve E:2004/157, K:2005/42 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 07.05.2007 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.